

Bruselj, 6. april 2022
(OR. fr, en)

7937/22

Medinstitucionalna zadeva:
2022/0008(NLE)

EDUC 126
RECH 176
SOC 216
DIGIT 78
ENV 324

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	6986/22
Zadeva:	Priporočilo Sveta o vzpostavljanju povezav za učinkovito evropsko sodelovanje na področju visokošolskega izobraževanja

V prilogi vam pošiljamo navedeno priporočilo Sveta, ki ga je Svet za izobraževanje, mladino, kulturo in šport sprejel na seji 4. in 5. aprila 2022.

Priporočilo Sveta o vzpostavljanju povezav za učinkovito evropsko sodelovanje na področju visokošolskega izobraževanja

(Besedilo velja za EGP)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti členov 165 in 166 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

1. Globlje in učinkovitejše transnacionalno sodelovanje v visokošolskem sektorju po vsej Evropi je ključno pri podpori vrednot, identitete in demokracije Unije, pri krepitevi odpornosti evropske družbe in gospodarstva ter pri izgradnji trajnostne prihodnosti. Močne med seboj povezane visokošolske ustanove so z izmenjavo znanja in sooblikovanjem inovativnih rešitev eden od pomembnih instrumentov za reševanje izzivov, povezanih z zelenim in digitalnim prehodom ter starajočim se prebivalstvom in drugimi ključnimi socialno-ekonomskimi izzivi. Poleg tega lahko zagotovijo sposobnost Evrope za spodbujanje konkurenčnosti, ki temelji na tehnologiji.

2. Vzpostavljanje povezav, ki visokošolskim ustanovam omogoča razvoj globljega, trajnega in učinkovitega transnacionalnega sodelovanja na institucionalni ravni, je pomemben instrument, s pomočjo katerega bodo visokošolske ustanove skupaj močnejše, študenti, udeleženci vseživljenjskega učenja, raziskovalci in osebje pa pripravljene na globalno prihodnost. Visokošolske ustanove po vsej Evropi se prilagajajo naglo spreminjajočemu se svetu s hitro spreminjajočimi se disciplinami in učnimi okolji, na primer v povezavi z dvojnimi zelenimi in digitalnim prehodom. To zahteva novo razmišljanje, nove pristope in nove strukture za interdisciplinarno in čezmejno sodelovanje ter mobilnost študentov, osebja in raziskovalcev (pri čemer fizična mobilnost ostaja ključna oblika). Ta nova realnost, ki je posledica digitalnega prehoda, bo s seboj prinesla novo, privlačno ponudbo izobraževanja ter nove oblike in priložnosti za transnacionalno sodelovanje in mobilnost – osebno in prek spleta – za vse učeče se, tudi za ljudi z manj priložnostmi ali z oddaljenih območij, kot so najbolj oddaljene regije, ter spodbudila raznolikost med akademiki, raziskovalci in strokovnim osebjem.
3. Tesnejše sodelovanje med različnimi visokošolskimi ustanovami, vključno z univerzami, raziskovalnimi univerzami, visokimi šolami, univerzami uporabnih znanosti, višjimi strokovnimi šolami in umetniškimi akademijami, po vsej EU je ključno načelo, ki je temelj in sestavni del evropskega izobraževalnega prostora in evropskega raziskovalnega prostora. Globlje transnacionalno sodelovanje med različnimi in dopolnjujočimi se ustanovami po vsej Evropi podpira pravičen dostop do visokokakovostnega in vključujočega izobraževanja, usposabljanja in raziskav, spodbuja ustvarjanje in kroženje znanja, olajšuje souporabo zmogljivosti in infrastrukture ter prispeva k vitalnosti njihovih regij in skupnosti, hkrati pa pomaga odpravljati prikrajšanost in geografske razlike. Spodbuja lahko tudi vključevanje v raziskovalne, inovacijske in industrijske ekosisteme. Poleg tega transnacionalno sodelovanje prispeva k izkoriščanju celotnega potenciala visokošolskega sektorja kot nosilca spretnosti, kompetenc in znanja, na primer za dvojni digitalni in zeleni prehod, ter prispeva k uresničevanju evropskega stebra socialnih pravic.

4. Sporočilo Komisije o uresničitvi evropskega izobraževalnega prostora do leta 2025¹ poziva k nemotenemu in ambicioznemu nadnacionalnemu sodelovanju med visokošolskimi zavodi, lažjemu izvajanju skupnih diplom in proučitvi izvedljivosti pravnega statuta za zavezništva, kot so Evropske univerze. Resolucija Sveta o strateškem okviru za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju pri uresničevanju evropskega izobraževalnega prostora in širše (2021–2030)² spodbuja tesnejše sodelovanje, združevanje znanja in virov ter ustvarjanje več priložnosti za mobilnost študentov, akademikov in raziskovalcev, tudi z dejansko uresničitvijo pobude „Evropske univerze“ in pobude za evropsko študentsko izkaznico. Svet je v sklepih o pobudi o evropskih univerzah – povezovanje visokega šolstva, raziskav, inovacij in družbe: utiranje poti novi razsežnosti v evropskem visokošolskem izobraževanju³ pozval države članice, naj odpravijo ovire za združljivejše sisteme visokošolskega izobraževanja in preučijo izvedljivost skupnih evropskih diplom. V sklepih z naslovom „Poglobitev evropskega raziskovalnega prostora: zagotavljanje privlačne in trajnostne poklicne poti in delovnih pogojev za raziskovalce ter uresničevanje kroženja možganov“⁴ je pozval Komisijo, naj podpira države članice pri oblikovanju ukrepov politik za nemoteno in ambiciozno nadnacionalno sodelovanje med visokošolskimi ustanovami v Evropi, zlasti na področju akademskih poklicnih poti in raziskovalnih poklicnih poti. Sporočilo Komisije z naslovom „Novi ERP za raziskave in inovacije“⁵ ter Priporočilo Sveta o Paktu za raziskave in inovacije v Evropi⁶ pozivata h globljemu sodelovanju in priznavata potencial pobud, kot je pobuda „Evropske univerze“, za preoblikovanje visokega šolstva. Sporočilo Komisije o programu znanj in spretnosti za Evropo⁷ prav tako poziva k odpravi ovir za učinkovito in poglobljeno transnacionalno sodelovanje.

¹ Dok. COM(2020) 625 final.

² UL C 66, 26.2.2021, str. 1.

³ UL C 221, 10.6.2021, str. 14.

⁴ Dok. 9138/21.

⁵ Dok. COM(2020) 628 final.

⁶ Priporočilo Sveta (EU) 2021/2122 z dne 26. novembra 2021 o Paktu za raziskave in inovacije v Evropi (UL L 431, 2.12.2021, str. 1).

⁷ Dok. COM(2020) 274 final.

5. Rimsko sporočilo ministrov in ministric za izobraževanje evropskega visokošolskega prostora ter Priporočilo Sveta o spodbujanju avtomatičnega vzajemnega priznavanja visokošolskih diplom in spričeval višjega sekundarnega izobraževanja ter izidov iz učnih obdobj v tujini⁸ pozivata k spodbujanju in olajševanju transnacionalnega sodelovanja. Resolucija Evropskega parlamenta z naslovom „Evropski izobraževalni prostor: skupni celostni pristop“⁹ poudarja potrebo po večjem sodelovanju ter poziva k uporabi sinergij med evropskim izobraževalnim prostorom, evropskim raziskovalnim prostorom in evropskim visokošolskim prostorom.
6. 41 „Evropskih univerz“, ki jih podpira program Erasmus+, dopolnjuje pa program Obzorje 2020 za raziskovalno in inovacijsko razsežnost, ter podobni modeli dolgoletnega institucionaliziranega sodelovanja nudijo koristne izkušnje, pridobljene s preizkušanjem modelov globljega transnacionalnega sodelovanja, ki presegajo obstoječe posamezne institucionalne strategije ter ekosisteme upravljanja in sodelovanja. So vir navdiha, ki širši visokošolski skupnosti pomaga pospeševati reforme na sistemski ravni, hkrati pa omogočajo boljše usklajevanje med evropskimi visokošolskimi in raziskovalnimi politikami.
7. V tem priporočilu Sveta so „Evropske univerze“ tiste univerze, ki se financirajo v okviru programa Erasmus+, po potrebi pa so za svojo raziskovalno in inovacijsko razsežnost deležne dopolnilne podpore iz programa Obzorje. „Zaveznitva visokošolskih ustanov“ pa se nanašajo na vse druge modele sodelovanja, kot so skupnosti znanja in inovacij. Cilj tega priporočila Sveta je olajšati transnacionalno sodelovanje za vse evropske visokošolske ustanove, ne le tiste, ki so deležne podpore v okviru pobude „Evropske univerze“.

⁸ UL C 444, 10.12.2018, str. 1.

⁹ Dok. P9_TA(2021)0452.

8. „Evropske univerze“ z medinstitucionalnimi strategijami, ki združujejo učenje in poučevanje, raziskave, inovacije in prenos znanja v gospodarstvo in družbo, prispevajo h kakovosti transnacionalnega sodelovanja ter k političnim in družbenim spremembam.
9. Visokošolska zaveznitva bi lahko prostovoljno koristila instrumente institucionaliziranega sodelovanja, kot je morebitni pravni status za zaveznitva visokošolskih ustanov, ki jim po potrebi omogočajo skupno uporabo finančnih, človeških, digitalnih in fizičnih virov, pa tudi storitev, za upravljanje virtualnih meduniverzitetnih kampusov in interoperabilnih platform za skupne digitalne ali kombinirane dejavnosti. Za poglobitev transnacionalnega sodelovanja pri učinkovitem obravnavanju dvojnega zelenega in digitalnega prehoda je treba na nacionalni, regionalni in institucionalni ravni še olajšati razvoj interdisciplinarnih modulov in zasnovo skupnih diplom na podlagi sooblikovanih evropskih meril v skladu z instrumenti bolonjskega procesa. Olajševanje prožne in vključujoče mobilnosti ter razširitev uporabe pobude za evropsko študentsko izkaznico bi lahko povečala priložnosti za učeče se, akademike, raziskovalce in osebje. Za okrepitev zmogljivosti in dosego načrtane ravni ambicij za transnacionalno sodelovanje je potrebno zadostno dolgoročno stalno financiranje.

10. Za globlje sodelovanje med visokošolskimi ustanovami se je treba spoprijeti z vseobsegajočimi izzivi. Na nemoteno vzpostavitev, zunanje zagotavljanje kakovosti ter akreditacijo skupnih transnacionalnih izobraževalnih dejavnosti in programov na vseh ravneh vpliva naslednje: razlike v zunanjem zagotavljanju kakovosti, neenotno izvajanje avtomatičnega vzajemnega priznavanja kvalifikacij in študijskih obdobj v tujini ter s tem povezanih ključnih zavez bolonjskega procesa, vključno z razlikami v strukturah izobrazbenih stopenj, razlike pri sprejemanju evropskega pristopa k zagotavljanju kakovosti skupnih programov, razlike pri uporabi evropskega sistema prenašanja in zbiranja kreditnih točk (ECTS) ter delno priznavanje virtualnega in kombiniranega učenja. Obravnavanje teh vprašanj in zagotavljanje doslednega izvajanja bolonjskih instrumentov bi zmanjšalo upravna bremena, olajšalo transnacionalno sodelovanje in spodbudilo izvajanje inovativnih interdisciplinarnih pedagogik po različnih državah.
11. Evropsko transnacionalno sodelovanje na institucionalni ravni je močan instrument za podporo in nadaljnji razvoj preoblikovanja v odlične, vključujoče, konkurenčne, trajnostne in privlačne visokošolske ustanove, ki izpolnjujejo vse svoje naloge (izobraževanje, raziskave, inovacije in delo v korist družbe), kar prinaša koristi znotraj in zunaj visokošolskega sektorja, za Evropo znanja, odpornosti in demokracije ter ki zrcalijo evropski način življenja in evropske vrednote. Transnacionalno sodelovanje je treba olajšati s sklopom skladnih evropskih in nacionalnih ukrepov, z učinkovitim izvajanjem razpoložljivih evropskih pobud, instrumentov in orodij, kot so pobuda „Evropske univerze“, instrumenti bolonjskega procesa ali pobuda za evropsko študentsko izkaznico, ter s preučitvijo morebitnih novih instrumentov. Te nove instrumente bi lahko razvili s soustvarjalnim, postopnim pristopom, ki bi visokošolskim ustanovam omogočil vzpostavljanje povezav in učinkovitejše čezmejno sodelovanje, sistemom visokošolskega izobraževanja pa večjo povezanost, kar bi koristilo celotni visokošolski skupnosti in prineslo dodano vrednost družbi –

DRŽAVAM ČLANICAM PRIPOROČA, NAJ:

ob doslednem upoštevanju načela subsidiarnosti, institucionalne avtonomije in akademske svobode, v skladu z nacionalnimi okoliščinami in v tesnem sodelovanju z vsemi ustreznimi deležniki:

1. visokošolskim ustanovam odprejo možnost, da v procesu sooblikovanja preučijo nujnost, koristi, tveganja in izvedljivost vzpostavitve institucionaliziranih instrumentov sodelovanja, kot je morebitni pravni status za zaveznitva visokošolskih ustanov, na primer „Evropske univerze“, da se po potrebi olajša globlje sodelovanje z deljenjem človeških, tehničnih, podatkovnih, izobraževalnih, raziskovalnih in inovacijskih zmogljivosti; omogočijo jim eksperimentiranje z različnimi možnostmi globljega sodelovanja in prostovoljno preizkušanje obstoječih evropskih instrumentov, kot je evropsko združenje za teritorialno sodelovanje (EZTC)¹⁰ ali evropsko gospodarsko interesno združenje (EGIZ)¹¹;
2. visokošolske ustanove, udeležene v transnacionalnem sodelovanju, po potrebi spodbujajo k ponujanju skupnih programov in podeljevanju skupnih diplom v skladu z bolonjskimi instrumenti¹² ter jim to olajšujejo; v zvezi s tem in na podlagi rezultatov raziskovalnih ukrepov, opredeljenih v točki 12, pregledajo in olajšujejo podeljevanje oznake skupne evropske diplome; pozneje bi se lahko začela prizadevanja za uvedbo morebitne skupne diplome na vseh ravneh na podlagi sooblikovanih evropskih meril, ki bi se podeljevala na nacionalni, regionalni ali institucionalni ravni v skladu z nacionalnimi ogroddji kvalifikacij;

¹⁰ Uredba (ES) št. 1082/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o ustanovitvi evropskega združenja za teritorialno sodelovanje (EZTS) (UL L 210, 31.7.2006, str. 19).

¹¹ Uredba Sveta (EGS) št. 2137/85 z dne 25. julija 1985 o Evropskem gospodarskem interesnem združenju (EGIZ) (UL L 199, 31.7.1985, str. 1).

¹² Bolonjski instrumenti so med drugim evropski sistem prenašanja in zbiranja kreditnih točk (ECTS), priloga k diplomu, krovna in nacionalna ogroddja kvalifikacij, standardi in smernice za zagotavljanje kakovosti v evropskem visokošolskem prostoru (ESG), evropski pristop k zagotavljanju kakovosti skupnih programov, evropski register za zagotavljanje kakovosti v visokem šolstvu (EQAR) ter podatkovna zbirka rezultatov zunanjega zagotavljanja kakovosti (DEQAR). Upošteva se lahko tudi Konvencija o priznavanju visokošolskih kvalifikacij v evropski regiji (v nadaljnjem besedilu: Lizbonska konvencija o priznavanju).

3. visokošolskim ustanovam po potrebi omogočijo nadaljnje razvijanje in izvajanje inovativnih skupnih transnacionalnih izobraževalnih dejavnosti, tako da jim dovolijo preizkušanje in izvajanje ustreznih pristopov in ukrepov v zvezi z naslednjim ter jih pri tem spodbujajo:
- a) merila za sprejem in vpis študentov in udeležencev vseživljenjskega učenja;
 - b) opredelitev jezikov učenja in poučevanja ob upoštevanju večjezičnosti, če je to primerno;
 - c) delež spletnega učenja v celotni izobraževalni ponudbi, delež mobilnosti študentov (fizične, virtualne ali kombinirane), vgrajene v skupno izobraževalno dejavnost, ter delež in organizacija pripravništev, učnih dejavnosti na delovnem mestu, pristopov, ki temeljijo na izzivih, in interdisciplinarnih pristopov;
 - d) vključitev prožnih učnih poti, kot so manjše učne izkušnje, ki bi lahko vodile do mikrodokazil¹³, kadar je to ustrezno;
 - e) pravila za dodeljevanje in prenašanje kreditnih točk ter preglednost ocenjevanja v skladu s priročnikom evropskega sistema zbiranja in prenašanja kreditnih točk (ECTS) kot podlago za transnacionalne skupne programe, brez dodatnih pravil ali omejitev;

¹³ „Čeprav mikrokvalifikacije ne odstopajo od in ne spodkopavajo temeljnega načela polnega magistrskega študija, bi lahko pripomogle k širitvi možnosti za učenje, tako da bi: bile sprejemljive tudi za netradicionalne učence ter zadovoljile povpraševanje po novih znanjih in spretnostih na trgu dela“, Sklepi Sveta o pobudi o evropskih univerzah – povezovanje visokega šolstva, raziskav, inovacij in družbe: utiranje poti novi razsežnosti v evropskem visokošolskem izobraževanju (UL C 221, 10.6.2021, str. 14).

- f) uporaba informacij o zunanjem zagotavljanju kakovosti evropskih visokošolskih programov in/ali ustanov v skladu s standardi in smernicami za zagotavljanje kakovosti v evropskem visokošolskem prostoru (ESG), vključenih v podatkovno zbirko rezultatov zunanjega zagotavljanja kakovosti (DEQAR), za izvajanje avtomatičnega vzajemnega priznavanja¹⁴ za namene nadaljnega učenja, v sodelovanju z nacionalnimi informacijskimi centri za priznavanje visokošolskih diplom (NARIC);
 - g) kadar je to ustrezno, omogočanje priznavanja predhodnega učenja in vrednotenja neformalnega in priložnostnega učenja na podlagi preglednih in pravičnih zahtev glede kakovosti ter organizacije ustreznega ocenjevanja učečih se, pa tudi podeljevanje ustreznih kreditnih točk za takšno učenje;
 - h) kadar je to ustrezno, omogočanje večje prožnosti v postopku določanja predloge skupnih diplom pri izvajanju skupnih transnacionalnih programov;
4. podpirajo vgrajeno mobilnost v skupnih transnacionalnih izobraževalnih programih:
- a) podpirajo visokošolske ustanove pri bolj sistematičnem in prožnem vgrajevanju mobilnosti (fizične, virtualne ali kombinirane) v skupne izobraževalne programe na vseh ravneh, da bi večjemu številu študentov, vključno z učečimi se z manj priložnostmi ali z oddaljenih območij, kot so najbolj oddaljene regije, akademikov in raziskovalcev omogočile, da izkoristijo dinamiko integriranega visokošolskega sodelovanja, ter spodbujale uravnoteženo kroženje talentov;

¹⁴ Kot je opredeljeno v Priporočilu Sveta z dne 26. novembra 2018 o spodbujanju avtomatičnega vzajemnega priznavanja visokošolskih diplom in spričeval višjega sekundarnega izobraževanja ter izidov iz učnih obdobj v tujini (UL C 444, 10.12.2018, str. 1).

- b) podpirajo digitalizacijo upravljanja mobilnosti v večstranskih partnerstvih, zlasti standardizacijo in digitalizacijo poslovnih procesov v zvezi s podpisovanjem večstranskih medinstitucionalnih sporazumov, tudi z razširitvijo pobude za evropsko študentsko izkaznico;
 - c) prizadevajo si za bolj usklajene pristope k učni mobilnosti, kadar je to ustrezno, z vidika sistemov sprejema in vpisa, sistemov ocenjevanja, akademskih koledarjev, sistemov šolnin, dostopa do visokošolskih ustanov in njihove uporabe v poletnih/počitniških mesecih;
5. pripomorejo k ohranjanju neposredne ali posredne finančne podpore za poglobitev transnacionalnega institucionalnega sodelovanja v visokošolskem izobraževanju, tudi za „Evropske univerze“:
- a) podpirajo vse vrste visokošolskih ustanov pri sodelovanju v takšnem poglobljenem institucionalnem transnacionalnem sodelovanju, kadar je to ustrezno;
 - b) spodbujajo in razvijajo kulturo transnacionalnega sodelovanja med visokošolskimi ustanovami, tako da jo vključijo in spodbujajo v nacionalni politiki in v določanju prednostnih nalog, kadar je to ustrezno;
 - c) mobilizirajo razpoložljive vire financiranja na regionalni in nacionalni ravni ter na ravni EU¹⁵ ob upoštevanju različnih nacionalnih finančnih sistemov, po možnosti v višini ali z dopolnitvijo podpore iz programov Erasmus+, sinergijsko dopolnjene s podporo iz programa Obzorje Evropa, za sodelovanje visokošolskih ustanov v pobudi „Evropske univerze“;

¹⁵ Kot so Evropski sklad za regionalni razvoj, Evropski socialni sklad plus, mehanizem za okrevanje in odpornost ter sklad InvestEU.

6. spodbujajo in zaščitijo temeljna načela institucionalne avtonomije kot osnovnega pogoja za vzpostavitev skupnih ureditev upravljanja za globlje transnacionalno sodelovanje s pristopom od spodaj navzgor; visokošolskim ustanovam omogočijo, da sprejemajo neodvisne odločitve o notranjem upravljanju ter finančnih, kadrovskih in akademskih zadevah, da varujejo akademsko svobodo ter dejavno vključujejo akademsko osebje in predstavnike študentov v sprejemanje odločitev, povezanih z njihovo ustanovo;
7. okrepijo medsebojno zaupanje z zunanjim zagotavljanjem kakovosti in akreditacijo skupnih izobraževalnih programov ter drugih oblik skupnih izobraževalnih ponudb, ki jih razvijajo modeli institucionalnega transnacionalnega sodelovanja, tudi pobuda „Evropske univerze“, v skladu s standardi in smernicami za zagotavljanje kakovosti v evropskem visokošolskem prostoru (ESG):
 - a) preidejo na uporabo institucionalnega zunanjega zagotavljanja kakovosti; to bi lahko podpiralo razvoj resnične institucionalne kulture kakovosti, ki vodi k večji odgovornosti in združljivosti sistemov po vsej Evropi ter temelji na obstoječih orodjih in okvirih, vzpostavljenih v okviru evropskega izobraževalnega prostora, evropskega raziskovalnega prostora in evropskega visokošolskega prostora;
 - b) preučijo možnost omogočenja samoakreditacije programov, kadar je to ustrezno, na podlagi institucionalnega zagotavljanja kakovosti za podkrepitev samoodgovornosti visokošolskih ustanov;

- c) za države, ki se zanašajo na zunanje zagotavljanje kakovosti, ki temelji na programih, naj razmislijo o možnosti:
- i) omogočanja doslednega izvajanja evropskega pristopa k zagotavljanju kakovosti skupnih programov¹⁶;
 - ii) zagotovitve, da lahko zunanje vrednotenje skupnih transnacionalnih programov opravi ena sama agencija, registrirana v evropskem registru za zagotavljanje kakovosti v visokem šolstvu (EQAR)¹⁷, in da so rezultati samodejno sprejeti v vseh drugih zadevnih sistemih visokošolskega izobraževanja brez dodatnih nacionalnih zahtev, ter
 - iii) zagotovitve, da se ponovna akreditacija skupnih transnacionalnih programov izvede v skladu s standardi in smernicami za zagotavljanje kakovosti v evropskem visokošolskem prostoru (ESG) in z evropskim pristopom¹⁸;

¹⁶ Namen pristopa, ki so ga ministri in ministrice evropskega visokošolskega prostora odobrili maja 2015, je *odpraviti precejšnjo prepreko razvoju skupnih programov z določitvijo standardov za te programe, ki temeljijo na dogovorjenih orodjih evropskega visokošolskega prostora, ne da bi se uporabljala dodatna nacionalna merila.*

¹⁷ V skladu z evropskim pristopom k zagotavljanju kakovosti skupnih programov bi morale sodelujoče visokošolske ustanove, ki se odločijo za zunanje zagotavljanje kakovosti na ravni programa (npr. obvezno akreditacijo ali ocenjevanje programa), izbrati ustrezno agencijo za zagotavljanje kakovosti s seznama agencij, registriranih v EQAR. Agencija izvede eno samo ocenjevanje ali akreditacijo celotnega skupnega programa. Rezultat morajo sprejeti v vseh državah evropskega visokošolskega prostora, glede na nacionalni pravni okvir pa bi morala odločitev v okviru zunanjega zagotavljanja kakovosti začeti veljati ali biti priznana v vseh državah, v katerih se nudi program. EQAR je uradni register nacionalnih agencij za zunanje zagotavljanje kakovosti, ki izpolnjujejo zaveze bolonjskega procesa.

¹⁸ Standard ESG 1.10: „Zavodi se ciklično zunanje evalvirajo v skladu z ESG“. Evropski pristop (9. Periodičnost): *Skupni program bi bilo treba periodično pregledovati vsakih šest let, kar bi bilo treba opredeliti v objavljeni odločitvi.*

8. kadar je ustrezno, podpirajo razvoj visokokakovostnega virtualnega sodelovalnega učenja v skladu s splošno uredbo o varstvu podatkov kot dela poučevanja, učenja in raziskovanja za spodbujanje in pospeševanje vključujočega in na študente usmerjenega transnacionalnega sodelovanja, ki dopolnjuje osebne stike, zlasti pa:
- a) podpirajo visokošolske ustanove pri razvoju virtualnih in spletnih modelov mednarodnega sodelovalnega učenja kot sestavnega dela kombiniranega učenja, tudi z zavezanostjo vodstva, strateškim načrtovanjem, intenzivnim in internacionaliziranim pedagoškim usposabljanjem in podpornimi storitvami;
 - b) pri ocenjevanju poklicnih poti podpirajo visokošolske ustanove pri vrednotenju in priznavanju časa, ki so ga akademiki porabili za razvoj novih inovativnih pedagoških praks in novih raziskovalnih praks v okviru transnacionalnega sodelovanja, kadar je to ustrezno;
 - c) podpirajo modele institucionaliziranega sodelovanja, vključno z „Evropskimi univerzami“, pri njihovih prizadevanjih za združevanje strokovnega znanja in virov za razvoj in izvajanje skupnih digitalnih strategij in skupne interoperabilne infrastrukture informacijske tehnologije, na primer z zagotavljanjem vzajemnega dostopa do spletnih učnih in raziskovalnih okolij, sistemov za upravljanje učenja, digitalnih knjižnic ali platform množičnih odprtih spletnih tečajev (MOOC), storitev usposabljanja in podpore, nemotenega dostopa do podatkov, ki jih je lahko najti, so dostopni, interoperabilni in ponovno uporabljivi, ter drugih interoperabilnih storitev;
 - d) podpirajo preizkušanje in poskusno izvajanje odprtokodnih rešitev za premagovanje skupnih izzivov ter tako prispevajo k interoperabilnosti, digitalni pripravljenosti, podatkovni suverenosti in odgovornosti sistemov visokošolskega izobraževanja;

9. podpirajo visokošolske ustanove pri razvoju skupnih interdisciplinarnih transnacionalnih izobraževalnih dejavnosti na vseh ravneh (kratki cikli, dodiplomski, magistrski in doktorski študij):
- a) omogočijo in olajšajo transnacionalne pristope, ki temeljijo na izzivih, pri katerih učeči se iz različnih disciplin, kultur in držav sodelujejo z raziskovalci, podjetji, mesti, regijami, nevladnimi organizacijami in lokalnimi skupnostmi pri iskanju ustvarjalnih in inovativnih rešitev za globalne in skupne izzive;
 - b) spodbujajo zagotavljanje visokokakovostnih možnosti vseživljenjskega učenja za vse, da se olajšata izpopolnjevanje in preusposabljanje, s poudarkom na tistih področjih na trgu dela, na katerih je povpraševanje največje, s čimer podpirajo njihov osebni in poklicni razvoj;
10. visokošolske ustanove spodbujajo, da učeče se, akademike, raziskovalce in osebje bolj vključijo v upravljanje struktur transnacionalnega sodelovanja med visokošolskimi ustanovami, pri čemer naj upoštevajo obstoječe demokratične elemente akademske samouprave, še zlasti pa:
- a) visokošolske ustanove spodbujajo, da v svojih strukturah upravljanja upoštevajo vse bolj raznovrstno ozadje učečih se in osebja ter različne zaposlitvene in izobraževalne izkušnje v skladu z načeli vključevanja in enakosti;
 - b) podpirajo krepitev zmogljivosti za močno in učinkovito vodenje kot pomembno gonilo celovitega institucionalnega transnacionalnega sodelovanja;

- c) spodbujajo uravnoteženo zastopanost spolov na vseh ravneh struktur upravljanja;
- d) zagotovijo možnosti za vzajemno učenje za spodbujanje in podpiranje pobud, na podlagi katerih lahko visokošolske ustanove izmenjujejo izkušnje ter sodelujejo pri vzajemnem učenju in izmenjavi znanja.

Državam članicam se priporoča, da začnejo to priporočilo izvajati čim prej. Komisiji naj do *[vstaviti datum 12 mesecev po sprejetju v Svetu]* sporočijo ustrezne ukrepe, ki jih bodo sprejele na ustrezni ravni v podporo ciljem tega priporočila kot ključnih korakov na poti k uresničitvi evropskega izobraževalnega prostora do leta 2025.

POZIVA KOMISIJO, NAJ:

ob polnem upoštevanju načela subsidiarnosti, institucionalne avtonomije in akademske svobode, v skladu z nacionalnimi okoliščinami in v tesnem sodelovanju z državami članicami ter vsemi ustreznimi deležniki:

11. vzporedno z analizo študij, ki se izvajajo, in drugim pripravljanim delom podpira države članice in visokošolske ustanove, da od leta 2022 naprej preizkušajo obstoječe evropske instrumente kot korak k olajšanju globljega, dolgoročnega in prožnega transnacionalnega sodelovanja ter preučijo nujnost in izvedljivost institucionaliziranih instrumentov sodelovanja, kot je pravni status zavezništev visokošolskih ustanov; taki instrumenti, ki bi se uporabljali prostovoljno, naj bi olajšali souporabo zmogljivosti in podatkov, izmenjavo osebja, kadar je to ustrezno, in izvajanje skupnih programov, da bi se lahko na ravni zavezništev podeljevale skupne diplome, vključno s skupno diplomom na podlagi sooblikovanih evropskih meril;

na podlagi rezultatov pripravljalnega dela in pilotnih projektov v okviru programa Erasmus+ v vsaki fazi poroča Svetu za namene nadaljnjega odločanja;

12. v tesnem sodelovanju z državami članicami, visokošolskimi ustanovami, študentskimi organizacijami in deležniki preuči možnosti in potrebne ukrepe za morebitno skupno diplomu na podlagi skupnega sklopa sooblikovanih evropskih meril; ta diploma, ki bi se podeljevala prostovoljno na nacionalni, regionalni ali institucionalni ravni, bi lahko potrjevala učne izide, dosežene v okviru transnacionalnega sodelovanja s kombiniranjem študija v več državah EU¹⁹, in bi lahko bila ponujena v okviru „Evropskih univerz“; to diplomu bi moralo biti preprosto izdajati, shranjevati, deliti, preverjati in potrjevati, priznana pa bi morala biti po vsej EU; podlaga zanjo bo izvajanje bolonjskih instrumentov, hkrati pa bo to izvajanje tudi spodbujala:
 - a) leta 2022 v okviru programa Erasmus+ izvede prve korake pri razvoju in izvajanju evropskih meril za podelitev oznake skupne evropske diplome; taka oznaka bi se izdajala kot dopolnilno potrdilo h kvalifikacijam, ki jih pridobijo študenti z diplomiranjem iz skupnih programov, ki se izvajajo v okviru transnacionalnega sodelovanja med več visokošolskimi ustanovami;
 - b) na podlagi rezultatov tega pripravljalnega dela v vsaki fazi poroča Svetu za namene nadaljnjega odločanja v smeri morebitne skupne diplome na podlagi sooblikovanih evropskih meril v skladu z instrumenti bolonjskega procesa;

¹⁹ Sklepi Evropskega sveta, 14. december 2017 (dok. EUCO 19/1/17 REV 1).

13. si prizadeva za nadaljnji razvoj pobude „Evropske univerze“ v skladu s pristopom od spodaj navzgor prek programa Erasmus+ in na podlagi glavnih rezultatov vmesnega pregleda prvih zavezništev; od leta 2022 naprej na podlagi konkurenčnega in kvalitativnega razpisa zagotavlja trajnostno financiranje uspešnih obstoječih pobud „Evropske univerze“ ter omogoči vzpostavitev novih pobud na podlagi načel geografske uravnoteženosti, vključevanja, visoke kakovosti in odličnosti; do leta 2024 preveri sinergije s programom Obzorje Evropa za razsežnost raziskav in inovacij ter po potrebi z drugimi programi EU v okviru njihovih pravnih podlag; na podlagi vmesnega pregleda programov večletnega finančnega okvira preveri možnosti morebitnih inovativnih pristopov k boljši skupni mobilizaciji virov financiranja EU ter pri tem izkoristi morebitne sinergije z regionalnimi in nacionalnimi skladi;
14. v tesnem sodelovanju z državami članicami podpre razširitev pobude za evropsko študentsko izkaznico, zlasti digitalizacijo poslovnih procesov, ki vključujejo številne podpisnike in izmenjavo podatkov, da se zmanjša upravno breme pri upravljanju mobilnosti in izmenjav študentov in osebja v okviru transnacionalnih partnerstev visokošolskih ustanov;

15. do sredine leta 2022 predloži celovit časovni načrt, v katerem bodo navedeni ključni mejniki in udeležene strokovne skupine, da bi skupaj z državami članicami in ustreznimi deležniki oblikovala nove instrumente; časovni načrt bi bilo treba redno posodabljati.

Komisija naj v sodelovanju z državami članicami in po posvetovanju z zadevnimi deležniki analizira in ovrednoti napredek, dosežen pri izvajanju tega priporočila, ter uporabo tega priporočila v okviru izvajanja strateškega okvira za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju pri uresničevanju evropskega izobraževalnega prostora in širše, in sicer prek ustreznih obstoječih okvirov Unije za spremljanje in poročanje, ter o tem poroča Svetu v petih letih od datuma sprejetja priporočila.

V Luxembourg,

Za Svet

predsednik/predsednica
